

Norconsult AS
Skansen 2E
2670 OTTA
line.brana.bergum@norconsult.com

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

Kopi: Vågå kommune, postmottak@vaga.kommune.no

31.03.2023

Høringsuttalelse, varsel om oppstart av planarbeid, detaljregulering Smedsmojordet, Vågå kommune.

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø- og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlaug, Bygdeungdomslaget og Bygdekvinnelaget.

Jordvernalliansen viser til varsel om planoppstart for detaljregulering av Smedsmojordet i Vågåmo, med høringsfrist 31. mars.

Planområdet består av fulldyrka mark med et areal på snaut 7 dekar. Vi er kjent med at kommunestyret gjorde vedtak i kommuneplanens arealdel i 2017 om planområdet kan omdisponeres til bolig, forretning og kontor. Jordvernalliansen vil likevel minne om at det har skjedd svært mye i forhold til jordvern i løpet av åra som er gått siden dette vedtaket ble gjort.

Stortinget strammet i juni 2021 inn det nasjonale jordvernmålet. Maksimalt 3.000 dekar dyrket mark skal nå omdisponeres årlig, mens målet tidligere lå på maksimalt 4.000 dekar. Omdisponeringen skal dermed ned med en firedel. Derfor må norske kommuner nå la være å legge boligområder og næringsarealer på dyrket mark. Uten en tydelig politikk på dette området, vil det ikke være mulig å nå jordvernmålet som Stortinget enstemmig har vedtatt i jordvernstrategien. En må også kunne forvente, ut fra foreliggende politiske signaler, at det nasjonale jordvernmålet ytterligere vil skjerpes i løpet av inneværende stortingsperiode. Vi vil minne om at matjord er en knapphetsressurs, og mindre enn 3 prosent av Norges landareal er dyrket mark.

Kommunene har en sentral rolle i oppfølgingen av jordvernstrategien. Denne kraftige innstramningen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, noe regjeringen også har gitt kommunene tydelige meldinger om:

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET

HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD

2322 RIDABU

TLF: 62 55 53 10

EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NONETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

- Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål.
- I felles brev fra Landbruks- og Matdepartementet og Kommunal- og Distriktsdepartementet 23. mars 2022 oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier, og til å vedta egne nullvisjoner for omdisponering av dyrket mark. I brevet fra regjeringen oppfordres kommunene også til å gå gjennom sine allerede vedtatte planer for å finne tidligere omdisponerte arealer som står urørt og som det er mulig å **tilbakeføre** til LNF-område.

Jordvernalliansen kan ikke akseptere nedbygging av matjord ut fra kortsiktige markedsmessige forhold. Av og til kan det aksepteres nedbygging av dyrka mark til særdeles samfunnsnyttige formål av nasjonal/regional interesse. Vi kan ikke se at det er tilfelle her.

I planinitiativet fra forslagsstiller legges det opp til at et forretningsbygg i 2/3 etasjer med grunnflate på snaut 2 dekar. Resten av arealet er tenkt utnyttet til parkering. Nasjonal jordvernstrategi setter krav om svært høy arealutnyttelse ved nedbygging av matjord. Vi kan ikke se at planskissen etterkommer dette kravet, noe kommunen også har påpekt i sitt referat fra møte med utbygger 3/2-23.

Videre må det stilles krav til flytting av matjord hvis en velger å gå videre med prosjektet. Dette må selvsagt bekostes av utbygger. Det må utarbeides en matjordplan som viser i detalj hvordan de forskjellige jordsjiktene skal behandles, og hvor de kan flyttes til. Det må finnes arealer i nærheten av utbyggingsområdet, som enten kan nydyrkes eller brukes til jordforbedring av eksisterende matjordarealer.

Jordvernalliansen vil primært be om at Vågå kommune avslår planinitiativet og tilbakefører planområdet til landbruksformål. Hvis en likevel velger å gå videre med nedbygging av arealet, må det stilles krav om høyere arealutnyttelse enn planforslaget legger opp til. Videre må det stilles krav om utarbeidelse av en matjordplan.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr

Odd Erik Kokkin

Stephan Viehmann

Lars Arne Mjørland

Innlandet Bondelag LO i Innlandet

Naturvernforbundet i Innlandet

Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET